

Learning City : Concepts for Developing and Creating Knowledge for Sustainable City Development

Subunn Ieamvijarn¹ & Suthinee Atthakorn²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
12/02/2023	02/03/2024	26/04/2024	30/04/2024

Abstract

Human resources are considered the most important resource of a country or city. Learning is an important basis for developing human resources into valuable and quality resources. Therefore, it is necessary for people living in every country and city to receive knowledge so that those people can use their knowledge to participate in the development of that country or city for sustainable growth. Cities today or in the future must face problems that are more complex than in the past in every dimension. City development under the learning city concept is therefore very important in order to make the city competitive and is part of raising the level in developing the country's competitiveness. This article aims to present the concept of a learning city. Developing and creating knowledge for sustainable urban development including learning city indicators To be used as a guideline for developing the city towards a city of learning and sustainable development.

Keywords: Learning City; Developing and Creating Knowledge, Sustainable City Development

¹ Mahasarakham University, Email: subunn.i@acc.msu.ac.th

² Rajabhat Mahasarakham University, Email: suthineeat@hotmail.com.

เมืองแห่งการเรียนรู้ : แนวคิดการพัฒนาและสร้างความรู้เพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์¹ และสุธินี อรรถจักร²

บทคัดย่อ

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศหรือเมือง โดยการเรียนรู้ก็คือพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่ผู้คนที่สำคัญอยู่ในทุกประเทศและเมืองต่าง ๆ นั้นจะต้องได้รับความรู้เพื่อให้ผู้คนเหล่านั้นได้ใช้ความรู้ในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศหรือเมืองนั้นๆ ให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งเมืองในปัจจุบันหรือในอนาคตต่างก็ต้องเผชิญกับปัญหาที่มีความซับซ้อนมากขึ้นกว่าในอดีตในทุกมิติ การพัฒนาเมืองภายใต้แนวคิดเมืองแห่งการเรียนรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้เมืองเกิดความสามารถในการแข่งขันและเป็นส่วนหนึ่งของการยกระดับในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดเมืองแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาและสร้างความรู้เพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน รวมทั้งตัวชี้วัดเมืองแห่งการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาเมืองให้ก้าวไปสู่เมืองแห่งการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: เมืองแห่งการเรียนรู้, การพัฒนาและสร้างความรู้, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาตรา 11 กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในองค์กร เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสามารถประมวลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน (Ministry of Commerce, 2021) เมือง (City) มีบทบาทสำคัญ และควรแสดงบทบาทนำในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning : LLL) ผ่านการเชื่อมโยงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทุกกลุ่ม อาทิเช่น หน่วยงานราชการ หน่วยงานธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรภาคประชาชน องค์กรภาคประชาสังคม ฯลฯ หากเมืองสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้คนหรือพลเมืองสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ (Learning) กับกิจกรรมประจำวันที่ดำเนินการในแต่ละวันภายในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดและสร้างเส้นทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะส่งผลทำให้เมืองๆ นั้น กลายเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) ซึ่งมีเป้าหมายหรือปลายทางแห่ง

การพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน (Sustainable) เมืองที่เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้จะทำให้เมืองๆ นั้น และชุมชนในเมืองนั้นๆ เกิดความยั่งยืน มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งมีแรงขับเคลื่อน (Driving Force) ที่มีพลังในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดทักษะ (Skills) แก่ผู้คนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเมืองให้มีความปลอดภัย ยืดหยุ่น และยั่งยืน

ดังนั้น จากสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น ในบทความนี้จึงขอเสนอเมืองแห่งการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนาและสร้างความรู้เพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบของบทความดังต่อไปนี้ 1) บทนำ 2) ความหมาย คุณลักษณะที่สำคัญและวิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ 3) ตัวอย่างตัวชี้วัดเมืองแห่งการเรียนรู้ 4) สรุปและข้อเสนอแนะ

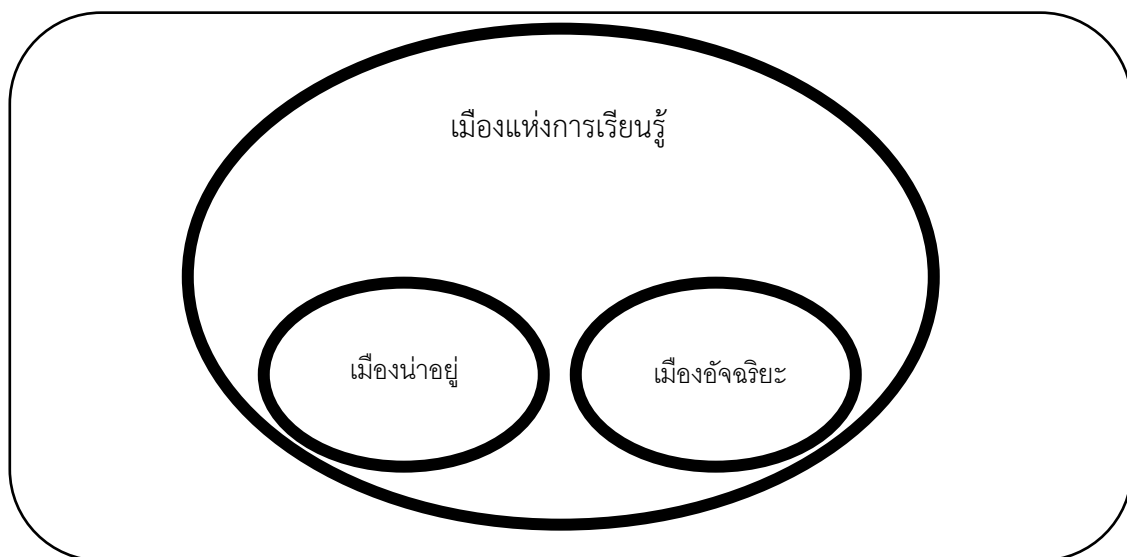
2. ความหมาย คุณลักษณะที่สำคัญและวิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้

ในหัวข้อความหมาย คุณลักษณะที่สำคัญและวิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ประกอบด้วยหัวข้อย่อยได้แก่ ความหมายของเมืองแห่งการเรียนรู้ คุณลักษณะที่สำคัญของเมืองแห่งการเรียนรู้และวิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1) ความหมายของเมืองแห่งการเรียนรู้

ความหมายของเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City : LC) นั้น มีนักวิชาการ องค์การภาครัฐ องค์การภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ ทั้งนี้ในทัศนะของผู้เขียนเมืองแห่งการเรียนรู้ หมายถึง สถานที่ที่ผู้คนหรือประชาชนทั่วไปได้มาอยู่ร่วมกันและตัดสินใจตั้งถิ่นฐานหรือก่อร่างสร้างเมือง ณ สถานที่แห่งนั้นร่วมกัน มีการใช้ปัจจัยการผลิตและทรัพยากรในทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้สำหรับผู้คนทุกคน ทุกช่วงวัยและทุกระดับ โดยมีการใช้นวัตกรรม (Innovation) และเทคโนโลยี (Technology) เพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการเรียนรู้ มีการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและสนับสนุนส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้คน อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่มีพันธมิตรร่วมกันในทุกภาคส่วนในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้หรือการศึกษาทุกรูปแบบทั้งการเรียนรู้หรือการศึกษาในระบบ (Formal Learning) การเรียนรู้หรือการศึกษานอกระบบ (Non-Formal Learning) การเรียนรู้หรือการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Learning) ตลอดจนจัดให้มีระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อมที่ดีที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life wide Learning) และการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับบุคคลที่จะทำให้เกิดการเจริญงอกงามได้

จากความหมายของเมืองแห่งการเรียนรู้สามารถนำมาสังเคราะห์เป็นขอบข่ายความหมายของเมืองแห่งการเรียนรู้ดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ขอบข่ายความหมายเมืองแห่งการเรียนรู้

ที่มา : ปรับปรุงจาก UNESCO,2024 : online

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า เมืองแห่งการเรียนรู้เป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาหรือช่วยยกระดับให้เมืองนั้นๆได้ก้าวไปสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ (Livable City) และเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ซึ่งตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) ที่สำคัญของเมืองน่าอยู่ประกอบด้วย (Surinta, P.U., 2018) 1) ผู้คนในเมืองรู้สึกปลอดภัย รู้สึกผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Inclusive City) 2) ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (Sustainability) 3) การมีที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอในราคาที่เหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม (Affordable Housing) 4) มีโครงข่ายขนส่งสาธารณะ เส้นทางเดินและทางจักรยานที่เชื่อมต่ออยู่อาศัยเข้าสู่แหล่งงาน โรงเรียน ร้านค้า สวนสาธารณะ โรงพยาบาล สถานที่พักผ่อนทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม (Connectivity and Accessibility) ส่วนเมืองอัจฉริยะ (Smart City) นั้นมีลักษณะหรือองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาเป็นเมืองอัจฉริยะ 7 ด้านประกอบด้วย (Digital Economy Promotion Agency, 2024) 1) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) เป็นเมืองที่มุ่งเน้นปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และติดตามเผ้าระวัง สิ่งแวดล้อมและสภาวะแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดการน้ำ การดูแลสภาพอากาศ การเผ้าระวังภัยพิบัติตลอดจนเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) เป็นเมืองที่มุ่งเน้นเพิ่มความสะดวก ประสิทธิภาพ และความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่ง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3.การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) เป็นเมืองที่มุ่งเน้นให้บริการที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิต เช่น การบริการด้านสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพและสภาวะที่ดี โดยเฉพาะ

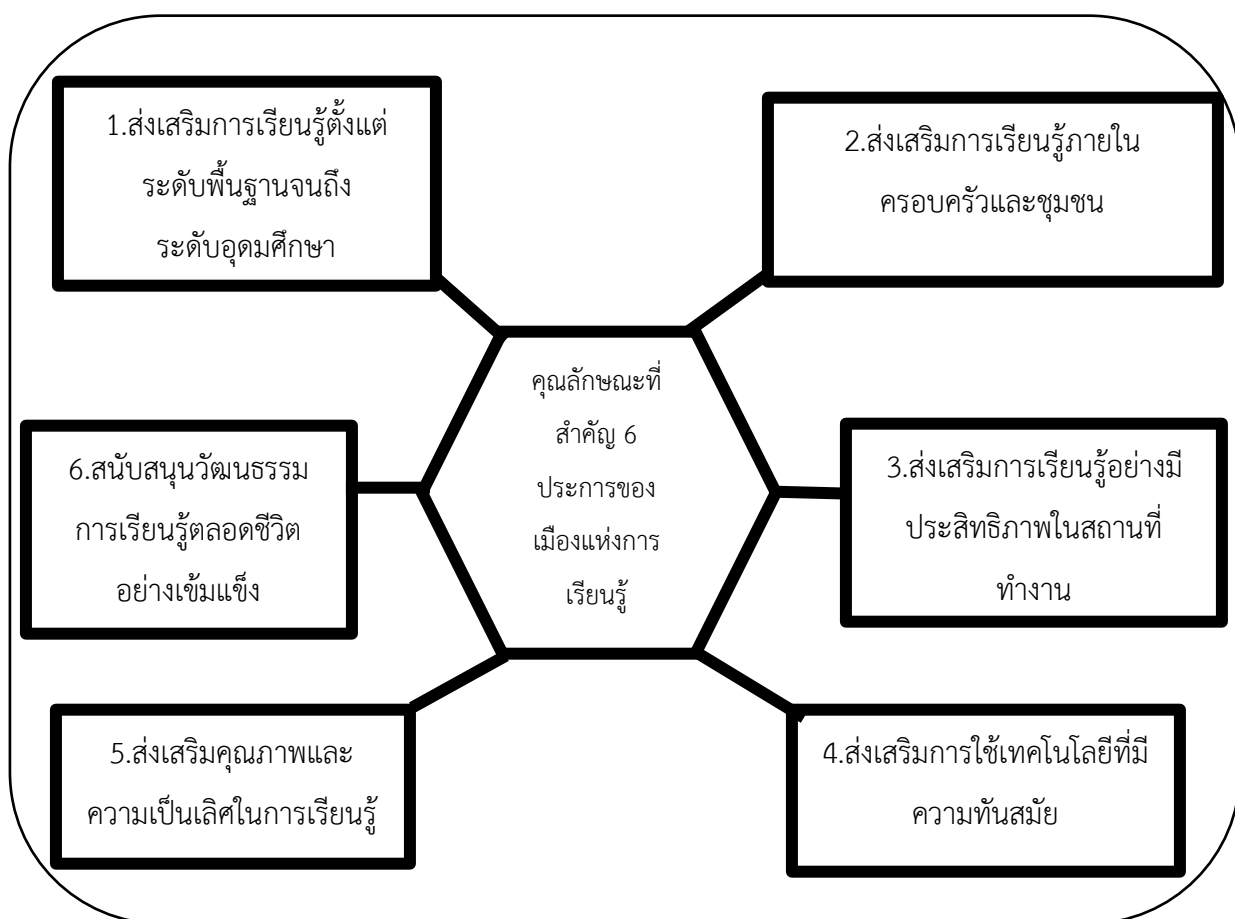
อย่างยิ่งเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่สังคมสูงอายุ การเพิ่มความปลอดภัยของประชาชนด้วยการเฝ้าระวังภัยจากอาชญากรรม ไปจนถึงการส่งเสริมให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำรงชีวิตที่เหมาะสม 4) พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People) เป็นเมืองที่มุ่งเน้นพัฒนาพลเมืองให้มีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและการดำรงชีวิต สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้นอกระบบ รวมถึงการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันด้วยความหลากหลายทางสังคม 5) พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) เป็นเมืองที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของเมือง หรือใช้พลังงานทางเลือกอันเป็นพลังงานสะอาด (Renewable Energy) เช่น เชื้อเพลิงชีวมวล ไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และไฟฟ้าจากพลังงานอื่นๆ เป็นต้น 6) เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) เป็นเมืองที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ สร้างให้เกิดความเชื่อมโยงและความร่วมมือทางธุรกิจ และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ในการพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนธุรกิจ (เช่น เมืองเกษตรอัจฉริยะ เมืองท่องเที่ยวอัจฉริยะ เป็นต้น) 7) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance) เป็นเมืองที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบบริการเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการภาครัฐสะดวก รวดเร็ว เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงการเปิดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลทำให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ดังนั้น เมืองน่าอยู่และเมืองอัจฉริยะจึงเป็นส่วนหนึ่ง (Subset) ของเมืองแห่งการเรียนรู้ ถ้าเมืองฉลาด และมีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ผู้คนย่อมจะต้องการที่จะเรียนรู้ไปตลอดชีวิต

2.2) คุณลักษณะที่สำคัญของเมืองแห่งการเรียนรู้

องค์การยูเนสโกได้จัดทำโครงการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาเมืองที่เกิดจากการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นกับภาคประชาสังคม โดยสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตของยูเนสโก (UNESCO Institute for Lifelong Learning: UIL) ได้จัดทำโครงการชื่อว่า “The UNESCO Global Network of Learning Cities (GNLC)” ได้รับความสนใจจากเมืองต่างๆ ทั่วโลก และต้องผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกตามเกณฑ์ที่กำหนด จนถึงปีค.ศ.2023 เครือข่ายระดับโลกด้านเมืองแห่งการเรียนรู้ของยูเนสโก โครงการนี้มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 294 เมือง จาก 76 ประเทศ ทั้งนี้ประเทศไทยมีเมืองที่เป็นสมาชิก UNESCO GNLC แล้ว จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครเชียงราย เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดพะเยา จังหวัดสุโขทัย และเทศบาลนครหาดใหญ่ (Fund for Educational Equality, 2023). ในโลกปัจจุบันการศึกษาอาจไม่ใช่ปัจจัยที่ 5 หรือปัจจัยที่ 6, 7 หรือ 8 ในการดำรงชีวิตอีกต่อไป เพราะโลกปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในโลกแห่งอนาคตที่กำลังจะมาถึงนั้นบังคับและผลักดันอย่างรุนแรงให้ผู้คนต้องเรียนรู้ เพื่อปรับตัวให้เท่าทันก้าวทันอยู่เสมอ หลักสูตรการศึกษาที่วางแผนหรือจัดทำหรือถูกจัดวางเป็นระบบจากรัฐส่วนกลางอาจใหญ่เกินไปจนเรียกได้ว่ามีขนาดไม่เหมาะสมและไม่ตอบโจทย์ในแต่ละพื้นที่ที่มีความซับซ้อนซ้อนทับกันไปมาของปัญหาในหลากหลายมิติ ดังนั้นการเรียนรู้ที่เน้นการตั้งโจทย์

และคำถามจากตัวเองเป็นศูนย์กลางจะช่วยให้ผู้คนหรือพลเมืองสามารถพัฒนาได้ตามศักยภาพของพื้นที่
 สมรรถนะและความสนใจของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้อุคนสามารถเอาตัวรอดได้ในศตวรรษใหม่ภายใต้โลกใหม่
 ได้อย่างคล่องแคล่วองไว สารสำคัญข้างต้นนี้ก็คือแนวคิดในการพัฒนาผู้คนหรือพลเมืองของเมืองแห่งการ
 เรียนรู้ (Learning City) (ปรับปรุงจาก Thai PBS, 2023) ทั้งนี้คุณลักษณะที่สำคัญของเมืองแห่งการเรียนรู้
 สามารถนำมาสังเคราะห์ได้ดังภาพที่ 2 ต่อไปนี้

ภาพที่ 2 คุณลักษณะที่สำคัญของเมืองแห่งการเรียนรู้

ที่มา : ปรับปรุงจาก Research Institute for Educational Equity, 2021)

2.3) วิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้

วิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ส่วนสำคัญ ซึ่งสามารถนำมาสรุปได้ดังตารางที่ 1
 ต่อไปนี้

Table 1 วิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้

วิธีสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้	รายละเอียด
1) วางแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan)	ต้องมีโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งมีการวางแผนกลยุทธ์ โดยต้องกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนและทรงพลังภาพสามารถชี้ทิศทางในการขับเคลื่อนจนก้าวไปสู่ความสำเร็จในการเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้
2) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Involve all stakeholders)	บุคคลและองค์กรต่างๆ แม้จะมีความหลากหลายก็ตาม แต่สามารถช่วยกันสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ได้ด้วยการมุ่งเน้นสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
3) ส่งเสริมการเรียนรู้ (Celebrate Learning)	ส่งเสริมการเรียนรู้ที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของสาธารณชน และผลักดันให้พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยง่ายและปราศจากเงื่อนไขที่ซับซ้อน
4) สนับสนุนให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษา (Make Learning Accessible to All)	สนับสนุนให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาในทุกรูปแบบ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของเมืองแห่งการเรียนรู้
5) ติดตามความคืบหน้าและประเมินผลการดำเนินงาน (Monitor and Evaluate Progress)	ติดตามความคืบหน้าและประเมินผลการดำเนินงาน โดยเฝ้ามองการเติบโตของเมืองอย่างใกล้ชิด เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement : CQI)
6) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากร (Ensure Sustainable Funding)	จัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อให้ชุมชนมีโอกาสเข้าถึงได้และมีคุณภาพในการใช้งบประมาณ

ที่มา : ปรับปรุงจาก Fund for Educational Equality, (2024)

3. ตัวอย่างตัวชี้วัดเมืองแห่งการเรียนรู้

ผู้เขียนได้นำสาระสำคัญต่างๆ ในหัวข้อที่ 1 และ 2 ตลอดจนจากการทบทวนวรรณกรรม มาปรับปรุงและสังเคราะห์เป็นตัวชี้วัดเมืองแห่งการเรียนรู้จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนและยุทธศาสตร์ 2) ด้านการลงทุนงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) การอำนวยความสะดวกที่เข้าถึงการเรียนรู้ 4) ความเสมอภาคและให้ทุกคนมีส่วนร่วม 5) การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ความยั่งยืน และ

สுகาวะ 6) การศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองโลก ดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้ (ปรับปรุงและสังเคราะห์จาก Kanchanaburi Rajabhat University, 2023)

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดเมืองแห่งการเรียนรู้

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2567	2568	2569	2570	2571
ด้านที่ 1 ด้านการวางแผนและยุทธศาสตร์ (Planning and Strategies)						
1.ข้อตกลงร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย (เทศบาล ภาครัฐ เอกชน ประชาชน)	ฉบับ					
2.ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่รองรับการเป็นเมือง แห่งการเรียนรู้	ระบบ					
3.นโยบายเมืองที่สนับสนุนให้เกิดการขนส่งส่วนรวม ที่ปรับให้เหมาะสมกับประชาชนในพื้นที่	นโยบาย					
4.กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านความร่วมมือแบบกระจาย อำนาจสู่ภาคประชาชน	กิจกรรม					
5.จำนวน Learning Lighthouse ที่เปลี่ยนพื้นที่ว่าง เปล่ามาเป็นศูนย์การเรียนรู้ระดับชุมชน	Lighthouse					
6.นโยบายเมืองที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเป็น เมืองแห่งการเรียนรู้	นโยบาย					
7.ข้อบัญญัติที่สามารถผลักดันให้บริษัทห้างร้าน พัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้	ข้อ					

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมายรายปี				
		2567	2568	2569	2570	2571
8.จำนวนครั้งที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาเมืองมหาสารคาม	ครั้ง					
ด้านที่ 2 ด้านการลงทุนงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning Innovation)						
1.งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการปลูกฝังวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้	บาท					
2.งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมเมืองแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ขับเคลื่อนโดยเยาวชน	บาท					
3.งบประมาณสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเขตพื้นที่เทศบาลเมืองมหาสารคามในการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต	บาท					
4.งบประมาณที่จัดสรรให้กับภาควัฒนธรรมและเกิดกิจกรรมวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้	บาท					
5.ร้อยละของงบประมาณที่จัดสรรลงสู่การศึกษาและ/หรือ	ร้อยละ					
6.จำนวนโครงการเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ถูกคัดเลือกโดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	โครงการ					
7.นโยบายเมืองที่สนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต	นโยบาย					
ด้านที่ 3 การอำนวยความสะดวกที่เข้าถึงการเรียนรู้ (Accessibility)						

1.แผนที่แสดงแหล่งเรียนรู้ที่กระจายรอบเมืองมหาสารคามที่ไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย	แห่ง					
2.กิจกรรมที่ผสมผสานการเรียนรู้ให้เข้ากับการเดินชมรอบเมือง โดยแต่ละเส้นทางจะมุ่งเน้นไปที่สาขาวิชาชีพต่างๆ ที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นถึงการใช้ทรัพยากรสาธารณะ และไม่ใช้สาธารณะอย่างชาญฉลาด	กิจกรรม					
3.เส้นทางรถขนส่งสาธารณะที่จะนำไปสู่แหล่งเรียนรู้ ณ จุดต่างๆ	เส้นทาง					
4.รถขนส่งสาธารณะพร้อมข้อมูลแหล่งเรียนรู้จุดต่างๆ ภายในรถเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนเดินทางไปยังศูนย์การเรียนรู้	คัน					
5.นโยบายเมืองที่ส่งเสริมการปรับตัวของมหาวิทยาลัยเพื่อตอบสนองความต้องการและความท้าทายใหม่ของตลาดแรงงาน โดยวางบทบาทให้เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการเรียนรู้	นโยบาย					
6.กิจกรรมความร่วมมือระหว่างเมืองกับมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการเรียนรู้	กิจกรรม					
ด้านที่ 4 ความเสมอภาคและให้ทุกคนมีส่วนร่วม (Equity and Inclusion)						
1.นโยบายเมืองที่มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนจากภูมิหลังที่แตกต่างกัน	นโยบาย					
2.นโยบายเมืองที่มุ่งเน้นส่งเสริมผู้นำพลเมืองที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชนโดยเน้นหลักธรรมาภิบาลแก่ผู้มีส่วนร่วม	นโยบาย					
3.กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน	กิจกรรม					

4.กิจกรรมการส่งเสริมให้เกิดผู้นำพลเมืองที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชนโดยเน้นหลักธรรมาภิบาลแก่ผู้มีส่วนร่วม	กิจกรรม					
5.นโยบายเมืองที่สร้างจุดหมายเพื่อให้พลเมืองเข้าถึงความรู้เพื่อเสริมพลังให้ตนเองและมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยในการสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้	นโยบาย					
6.กิจกรรมที่ส่งเสริมให้พลเมืองเข้าถึงความรู้เพื่อเสริมพลังให้ตนเองและมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยในการสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้	กิจกรรม					
7.แหล่งจัดหายานพาหนะให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงจุดที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	แหล่ง					
8.นโยบายเมืองที่ส่งเสริมความเป็นมิตรกับผู้หญิงเสริมสร้างศักยภาพผู้หญิงและลดการคุกคาม	นโยบาย					
9.กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นมิตรกับผู้หญิงเสริมสร้างศักยภาพผู้หญิงและลดการคุกคาม	กิจกรรม					
10.กิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจสำหรับเด็กผู้สูงอายุ และผู้พิการ ที่สนับสนุน ให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่เปิดโล่งและสวนสาธารณะของเมืองให้ได้มากที่สุด	กิจกรรม					
ด้านที่ 5 การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ความยั่งยืน และสุขภาพ (Education for Sustainable Development and Health)						
1.ศูนย์การเรียนรู้ใกล้บ้านเพื่อการส่งเสริมพัฒนาที่ยั่งยืนและสุขภาพ	ศูนย์					
2.จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้การรักษาแบบถึงหน้าประตูบ้าน	คน					

3.หลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะในการทำงานที่เหมาะสมกับแรงงานอายุ 40-60 ปี	หลักสูตร					
4.หลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะในการทำงานที่เหมาะสมกับแรงงานอายุ 60 ปี ขึ้นไป	หลักสูตร					
5.นโยบายเมืองที่ช่วยส่งเสริมให้พลเมืองและสตรีมีโอกาสรู้อกริงานขนาดกลางและขนาดย่อม	นโยบาย					
6.กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้พลเมืองและสตรีมีโอกาสรู้อกริงานขนาดกลางและขนาดย่อม	กิจกรรม					
7.กิจกรรมการให้ความรู้สุขภาพผ่านโรงเรียนและชุมชน	กิจกรรม					
8.กิจกรรมที่ส่งเสริมหลักการเรียนรู้เพื่องานชีวิต (Work-Life Balance) และความสนุกสนาน	กิจกรรม					
ด้านที่ 6 การศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองโลก (Global Citizenship Education)						
1.นโยบายเมืองที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านความคิดริเริ่มที่ออกแบบมาเพื่อเสริมพลังและปลูกจิตสำนึกพลเมืองของตน	นโยบาย					
2.กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านความคิดริเริ่มที่ออกแบบมาเพื่อเสริมพลังและปลูกจิตสำนึกพลเมืองของตน	กิจกรรม					
3.กิจกรรมที่มีเป้าหมายเปลี่ยนพลเมืองมหาสารคามเป็นพลเมืองโลกที่ทำหน้าที่ในท้องถิ่นของตน	กิจกรรม					
4.กิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างความสามัคคีและความยืดหยุ่นทางสังคม	กิจกรรม					

5.นโยบายเมืองที่ช่วยเหลือสนับสนุนประชากรที่ย้ายถิ่นฐาน	นโยบาย					
6.กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ธุรกิจเอกชน พัฒนาเป็นเขตนวัตกรรมเพื่อดึงดูดธุรกิจขนาดเล็ก สตาร์ทอัพ และวิสาหกิจเพื่อสังคมเข้ามาในพื้นที่ในรูปแบบ Mahasarakham Connect	กิจกรรม					

4. สรุปและข้อเสนอแนะ

ระบบการศึกษาของประเทศไทยยังคงมีความจำกัดโดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการมุ่งเน้นการเรียนรู้เฉพาะคนในช่วงวัยเดียวเท่านั้น นั่นคือวัยเด็กและวัยรุ่น แม้ว่าช่วงวัยดังกล่าวจะมีความสามารถในการเรียนรู้ได้มากกว่า สูงกว่าช่วงวัยผู้ใหญ่ก็ตาม แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าโครงสร้างประชากรของประเทศไทยกำลังเคลื่อนตัวเข้าสู่สังคมสูงวัยหรือสังคมผู้สูงอายุ ประชากรในวัยแรงงานกำลังลดถอยลง ซึ่งประชากรกลุ่มนี้ต้องแบกรับภาระในโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ไม่ได้หดตัวตามจำนวนประชากรในวัยแรงงาน (Thai PBS, 2023) เมืองในโลกปัจจุบันและโลกแห่งอนาคตจะต้องมีบทบาทสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ของประเทศด้วย ซึ่งจะเกิดสิ่งดังกล่าวขึ้นได้เมืองๆนั้นจะต้องยกระดับไปสู่การเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ และต้องมีการพัฒนาเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ในรูปแบบหรือแบบฉบับที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งมีเป้าหมายปลายทางในการพัฒนาความอยู่ดีกินดี (Well Being) ให้ดีขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุกมิติของผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมือง โดยผู้คนในเมืองทุกช่วงวัยมีความสุขที่จะเรียนรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ ภายใต้แพลตฟอร์ม โซเชียลมีเดียและปัญญาประดิษฐ์ ผู้บริหารเมืองจึงต้องพยายามในการพัฒนาและยกระดับรูปแบบที่มีความเป็นเลิศ (Excellence Models for The City) ของการผลักดันอย่างมีพลานุภาพสูงในการสร้างและพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้คนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยในเมืองให้สามารถปลดปล่อยพลังและศักยภาพของตนเองภายใต้การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาสู่การจรรโลงรวมพลังในการพัฒนาเมืองให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

References

Digital Economy Promotion Agency. (2024). Characteristics of 7 aspects of smart city development. [Online].<https://www.depa.or.th/th/smart-city-plan/smart-city-office> [February 9, 2024]

- Fund for Educational Equality. (2023). EFE joins in creating a city of learning. Towards a society of equality Decentralize education for a variety of choices.
[Online]<https://www.eef.or.th/infographic-learning-city/> [9 February 2024]
- Fund for Educational Equality. (2024). What is Learning City? [Online]
<https://www.eef.or.th/infographic-learning-city/> [9 February 2024]
- Kanchanaburi Rajabhat University. (2023). 6 hearts for developing the learning city network.[Online] <https://iamkru.com/2023/05/15/networklearningcity/> [8 February 2024]
- Ministry of Commerce. (2021). Royal Decree Concerning the principles and methods of good governance, 2003 [Online].
<https://acoc.ops.moc.go.th/th/file/get/file/202107306e599b1c28f371846d5ea0eea28438fd183206.pdf> [9 February 2024]
- Research Institute for Educational Equity. (2021). What is a learning city?[Online]
<https://research.eef.or.th/learning-city/> [9 February 2024]
- Surinta,P.U. (2018). *Liveable City*. [Online]. <https://medium.com/umapupphachai/livable-city-cabcf74765bc> [24 July 2018]
- Thai PBS. (2023). Learning City: A good city starts with good learning.[Online]
<https://theactive.net/read/learning-city-start/> [8 February 2024]
- The Common. (2022). The city of learning. Develop people to develop the city to compete in the world. [Online] <https://www.thekommon.co/learning-city-knowledge-city/> [8 February 2024]
- UNESCO. (2024). *UNESCO Global Network of Learning cities*. [Online].
<https://www.uil.unesco.org/en/learning-cities> [9 February 2018]